

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 11Svp/5/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200235
Dátum vydania rozhodnutia: 7. decembra 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:9622200235.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky vo veci žalobcu: A.. J. G., K. XXXX, XXX XX K., proti žalovaným: 1. koalícia politických strán Kresťanskodemokratické hnutie, IČO: 00 586 846, Šafárikovo nám. 77/4, Bratislava - Staré Mesto a Slovenská národná strana, IČO: 00677639, Šafárikovo nám. 3, Bratislava - Staré Mesto a 2. K. Č., nezávislý kandidát, o ústavnosť a zákonnosť volieb poslancov do obecného zastupiteľstva obce Raková, konaných dňa 29. októbra 2022 vo volebnom obvode č. 1 takto

r o z h o d o l :

I. Žaloba sa odmieta.

II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

O d ô v o d n e n i e

I.

Žaloba a vyjadrenia

1. Žalobca sa žalobou došlou 8. novembra 2022 domáha prepočítania platných poslaneckých hlasov vo volebnom obvode č. 1 v obci Raková. Domnieva sa, že mohlo dôjsť k ľudskému pochybeniu pri sčítavaní poslaneckých hlasov, keďže nebola vykonaná kontrola sčítania poslaneckých hlasov. Podotýka, že rozdiel medzi zvoleným a nezvoleným kandidátom sú 2 platné hlasy. K žalobe neboli pripojené žiadne prílohy, dôkazy, ani návrhy na ich vykonanie.

II.

Posúdenie veci správnym súdom

2. Vzhľadom na to, že k žalobe neboli údaje o žalobnej legitimácii žalobcu [§ 312f písm. c) SSP], konajúci súd túto informáciu overil z verejne dostupných zdrojov na webovom sídle Štatistického úradu SR a tento podklad založil do spisu.

3. Zistil, že žalobca je neúspešným kandidátom na poslanca obecného zastupiteľstva vo volebnom obvode č. 1, kde bolo odovzdaných 665 hlasov, pričom žalobca získal 135 platných hlasov. Podľa § 312c písm. a) SSP žalobcom je kandidát na funkciu v orgáne územnej samosprávy, ktorý nebol zvolený, ak získal aspoň 10% platných hlasov. Z verejne dostupných zdrojov vyplýva, že žalobca túto podmienku splnil. Z verejne dostupných zdrojov súd zistil aj údaje o žalovaných, keďže tieto rovnako neboli v žalobe uvedené.

4. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný [§ 11 písm. f) SSP] skúmal, či nie sú dané dôvody na odmietnutie žaloby.

5. Podľa § 312h ods. 2 SSP v znení účinnom od 18. novembra 2022 (porov. § 493d SSP) môže správny súd žalobu odmietnuť aj vtedy, ak je zrejmé, že aj keby dôvody uvedené v žalobe podľa § 312f písm. e) boli pravdivé, nebolo by možné žalobe vyhovieť. Toto ustanovenie tak nadväzuje na § 312f písm. e) SSP, podľa ktorého sa v žalobe musia okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť dôvody, pre ktoré (žalobca) napáda neústavnosť alebo nezákonnosť volieb s označením dôkazov. Z ustanovenia § 312h ods. 2 SSP tak a contrario vyplýva, že ak by prípadná (v konaní dokázaná) pravdivosť tvrdení uvedených v § 312f písm. e) SSP umožňovala žalobe vyhovieť, nemožno ju odmietnuť podľa citovaného ustanovenia, ale je nevyhnutné ju vecne prejednať. Pri postupe podľa § 312h ods. 2 SSP tak správny súd skúma, aký výhľad na úspech žaloby dávajú dôvody, ktoré žalobca v žalobe predniesol. Skúma teda, či uvedené dôvody sú prístupné dokazovaniu (teda či ich je možné verifikovať dokazovaním), či by toto dokazovanie mohlo viesť k záveru, že tvrdené dôvody spôsobujú nezákonnosť volieb, a či by táto nezákonnosť umožňovala vyhovieť žalobe, teda rozhodnúť niektorým zo spôsobov, ktoré sú predpokladané v § 312j ods. 2 SSP.

6. Z uvedeného výkladu je zrejmé, že kľúčovú úlohu pri rozhodovaní podľa § 312h ods. 2 SSP hrajú práve dôvody, ktoré žalobca uvedie v žalobe ako dôvody nezákonnosti a neústavnosti napadnutých volieb. Ak žalobcom uvedené dôvody sú také, že je vylúčené, aby mohli naplniť pojem „neústavnosť alebo nezákonnosť volieb“, alebo je vylúčené, aby na základe takéhoto dôvodu mohol správny súd rozhodnúť podľa § 312j ods. 2 SSP, potom sú splnené podmienky na odmietnutie takejto žaloby podľa § 312h ods. 2 SSP. Z účelu citovaného ustanovenia potom podľa správneho súdu vyplýva, že dôvody neústavnosti a nezákonnosti uvedené v § 312f písm. e) SSP (povinnosť „tvrdenia“) musia byť dostatočne konkrétne skutkovo vymedzené tak, aby bolo zrejmé, pravdivosť akej konkrétnej skutočnosti sa má v následnom konaní dokazovaním preverovať. Len všeobecné tvrdenie o tom, že vo voľbách došlo k nezákonnosti alebo ich výsledok je nesprávny, nie je totiž prístupné žiadnemu konkrétnemu dokazovaniu. Takéto tvrdenie by bolo možné dokazovať len tak, že by najvyšší správny súd v podstate zopakoval celý volebný proces.

7. Už ústavný súd vo svojej judikatúre vo volebných veciach podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky zdôrazňoval, že volebné súdnictvo je založené na príčinnej súvislosti medzi volebnou vadou a zložením zastupiteľského zboru a zároveň na vyvrátiteľnej domnienke, podľa ktorej volebný výsledok zodpovedá vôli voličov (porov. napr. uznesenie sp. zn. PL. ÚS 2/2019 a tam citovanú prejudikatúru). Vzhľadom na význam volieb v demokratickej spoločnosti a z neho vyplývajúcu prezumpciu ich ústavnosti a zákonnosti je na žalobcovi, aby kvalifikovaným spôsobom označil skutočnosti, ktoré sú spôsobilé preukázať také intenzívne porušenie volebných zákonov, ktoré by odôvodňovalo záver o inom legitímnom výsledku volieb, než aký bol uverejnený (v podobnom zmysle napr. uznesenia sp. zn. PL. ÚS 3/2010, PL. ÚS 23/2017). Súd totiž v konaní vo volebných veciach nie je „vyšetrovacím orgánom“; jeho úlohou je zväžiť hodnovernosť a preukázateľnosť tvrdení sťažovateľa v kontexte s ďalšími okolnosťami a na tom základe rozhodnúť, či vykoná vo veci dokazovanie, alebo vyvodí právne závery len na základe tvrdení účastníka (porov. uznesenie sp. zn. PL. ÚS 66/2011). Funkcia súdu v rámci prieskumu ústavnosti a zákonnosti volieb nemôže byť vykladaná tak extenzívne, že by v konečnom dôsledku jeho činnosť mala nahrádzať, prípadne dopĺňať

činnosť na to povolaných volebných či iných orgánov, a to dokonca v tom smere, že iba na základe špekulatívne formulovaných námietok bude súd podrobne rekonštruovať celý volebný proces (porov. uznesenia sp. zn. PL. ÚS 3/2010, PL. ÚS 22/2015, PL. ÚS 13/2019).

8. Z ustanovenia § 312a SSP vyplýva, že zmyslom a účelom konania o žalobe o neústavnosť a nezákonnosť volieb je zabezpečenie slobodnej súťaže politických síl. Táto súťaž sa však sama osebe nerealizuje v pojednávacích miestnostiach či kanceláriách súdu, ale nachádza svoj výraz predovšetkým vo voľbách (porov. nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 19/98). Ak by sa nespokojnosť politických strán a hnutí, resp. nezávislých kandidátov zúčastnených na voľbách s volebnými výsledkami prejavila vždy po voľbách iniciovaním konania pred súdom, môže to viesť k spochybňovaniu zastupiteľskej demokracie a inštitútu volieb (v tomto zmysle uznesenie ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 85/07 alebo PL. ÚS 13/2019). Preto zásadne platí, že len domnienka nesprávnosti výsledku volieb ako takého nemôže byť dôvodom zrušenia ich výsledkov (porov. uznesenia sp. zn. PL. ÚS 39/95, PL. ÚS 32/03, resp. už cit. PL. ÚS 85/07).

9. V prerokúvanej veci žalobca uvádza jediný dôvod údajnej nezákonnosti volieb, a to domnienku ľudského pochybenia pri sčítaní hlasov vo volebnom obvode č. 1 v obci Raková. Žalobca vo svojej žalobe bližšie neoznačuje, v akej fáze a akým spôsobom mohlo dôjsť k tvrdenému „nesprávne sčítaniu poslaneckých hlasov“.

10. Tvrdenie žalobcu o neústavnosti alebo nezákonnosti volieb sa tak vo výsledku vyčerpáva v jeho domnienke, ktorá nie je prístupná konkrétnemu dokazovaniu a verifikovaniu. Takéto všeobecné tvrdenie by bolo možné verifikovať len tým, že by Najvyšší správny súd nanovo zrekonštruoval celý proces počnúc uzatvorením volebnej miestnosti. Inak povedané, takéto všeobecné tvrdenie by bolo verifikovateľné len tým, že by najvyšší správny súd v celom rozsahu nahradil svojou činnosťou na to povolané volebné orgány. To však podľa už citovanej judikatúry ústavného súdu nemôže a nesmie byť úlohou volebného súdnictva, pretože by sa tým zásadným spôsobom spochybňovali voľby ako prostriedok zastupiteľskej demokracie.

11. Podľa najvyššieho správneho súdu takto všeobecne formulovaný dôvod neústavnosti a nezákonnosti volieb nemôže byť sám osebe predmetom ďalšej verifikácie v konaní o vyslovení neústavnosti a nezákonnosti volieb. Aj keby teda toto všeobecné a špekulatívne tvrdenie (teoreticky) bolo pravdivé, nebolo by ho možné v ďalšom konaní takýmto postupom preveriť a tak by nebolo možné žalobe vyhovieť. Za týchto okolností tak je daný dôvod odmietnutia žaloby podľa § 312h ods. 2 SSP v znení účinnom od 18. novembra 2022.

III.

Záver

12. Podľa § 98 ods. 1 písm. h) SSP správny súd odmietne žalobu, ak tak ustanovuje samotný Správny súdny poriadok v inom ustanovení. Zo všetkých uvedených dôvodov je zrejmé, že žalobe by nebolo možné vyhovieť, ani keby obsah jej žalobných tvrdení bol pravdivý. Preto správny súd jej žalobu odmietol podľa § 312h ods. 2 SSP v citovanom znení v spojení s citovaným ustanovením.

13. O trovách bolo rozhodnuté podľa § 170 písm. a) SSP. Postup podľa § 171 ods. 1 SSP neprichádzal do úvahy, keďže žalovaným vzhľadom na ich praktickú neúčast' na konaní žiadne trovy nevznikli.

14. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 5:0.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.